

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

Aktuální vývoj v eurozóně v období od 16. 4. do 30. 4. 2014

Ing. Daša Smetanková, Ph.D.

duben 2014

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

16. 4. 2014 zveřejnil Eurostat data o vývoji inflace v březnu 2014. Míra inflace v eurozóně klesla na úroveň 0,5 %, oproti únorovým 0,7 %, přičemž by v dalších měsících mohla dosahovat vyšších hodnot. V dubnu odhaduje Eurostat míru inflace 0,7 %.¹ Podobně i v EU28 klesla míra inflace z 0,8 % v únoru na 0,6 % v březnu. Bulharsko (-2,0 %), Řecko (-1,5 %), Kypr (-0,9 %), Portugalsko (-0,4 %) a Slovensko (-0,2 %) opět zaznamenaly deflaci. V březnu se k nim přidaly i Švédsko (-0,4 %) a Španělsko (-0,2 %). Nejvyšší míra inflace byla naopak ve Velké Británii (1,6 %), na Maltě a v Rakousku (oba 1,4 %). Nejvyšší nárůst zaznamenaly ceny v restauracích a kavárnách (+0,08 %), mléčné výrobky a vejce (+0,06 %), nejvyšší pokles zase pohonné hmoty (-0,24 %) a telekomunikace (-0,1 %).²

Dle údajů Eurostatu se stav veřejných financí zemí eurozóny v roce 2013 zlepšil oproti roku 2012. Deficit veřejných rozpočtů v eurozóně byl v roce 2013 na úrovni 3 % a v EU28 na úrovni 3,3 % HDP. Celkový veřejný dluh však nadále rostl. Vládní veřejný dluh narostl z 90,7% HDP v roce 2012 na 92,6 % v roce 2013 v eurozóně a z 85,2 % v roce 2012 na 87,1 % v roce 2013 v EU28. Ze všech zemí zaznamenalo rozpočtový přebytek pouze Lucembursko (+0,1 %) a Německo bylo blízko vyrovnanému rozpočtu. Největší deficit v poměru k HDP naopak vykázalo Slovinsko (-14,7 %), Řecko (-12,7 %), Irsko (-7,1 %), Španělsko (-7,1 %), Velká Británie (-5,8 %), Kypr (-5,4 %), Chorvatsko a Portugalsko (oba -4,9 %), Francie a Polsko (oba -4,3 %).³

Výsledky Eurostatu sice ukázaly vysoký deficit Řecka za rok 2013, řecké finance se ale postupně stabilizují. Před odečtením plateb úroků zaznamenala země dokonce rozpočtový přebytek ve výši 1,5 mld. eur, což představuje 0,8 % HDP. Řecko je tak na dobré cestě naplnit své rozpočtové cíle. Do května 2015 musí najít 7,5 mld. eur na dosažení vyrovnaných veřejných financí. Celkový veřejný dluh Řecka je však stále daleko od 60% limitu EU. Vykazuje hodnoty 177 % HDP. Dle předpovědí by se mohl snížit pod 110 % do roku 2022.⁴ Na základě těchto dobrých rozpočtových výsledků by Řecko chtělo v květnu začít rozhovory o oddlužení se svými věřiteli EU a MMF.⁵

Po Irsku se má stát Portugalsko druhou zemí, která opustí záchranný program. V dubnu schválilo Představenstvo Evropského stabilizačního mechanismu (The Board of Directors of the European Stability Mechanism) vyplacení poslední části záchranného balíčku ve výši 1,2 mld. eur. EFSF program pomoci Portugalsku bude ukončen v květnu 2014.⁶ Země se tak musí rozhodnout jakou cestu pro výstup zvolí. Může se načas rozhodnout pro tzv. preventivní úvěrovou linku, nebo podobně jako Irsko, riskovat návrat na trhy bez jakékoliv nouzové pomoci. Rozhodnutí chce vláda zveřejnit začátkem května, podobně jako Irsko své rozhodnutí zveřejní co nejpozději to půjde. Na rozdíl od Irska má Portugalsko zkušenosti z návratu na trhy ještě před ukončením záchranného programu, kdy vydalo desetileté dluhopisy v hodnotě 750 mil. eur.⁷

Dle odhadů odmítly Německo a Evropská komise poskytnout Francii další čas na snížení veřejného deficitu pod 3 %. V poslední době Francie naznačovala, že o prodloužení lhůty požádá. Po jednání nového ministra financí v Německu od toho ustoupila. Nový předseda vlády Manuel Valls následně oznámil, že Paříž dostojí svým závazkům a sníží deficit pod 3 %

¹ Eurostat, Euro area annual inflation up to 0.7%, 30. 4. 2014. [ZDE](#)

² Eurostat, Euro area annual inflation down to 0.5%, 16. 4. 2014. [ZDE](#)

³ Eurostat, Euro area and EU28 government deficit at 3.0% and 3.3% of GDP respectively, 23. 4. 2014. [ZDE](#)

⁴ Eubusiness, Greek finances stabilise, total debt remains high: EU, 25. 4. 2014. [ZDE](#)

⁵ Eubusiness, Greece wants debt relief talks in May: minister, 28. 4. 2014 [ZDE](#)

⁶ EFSF, EFSF Board of Directors approves final disbursement to Portugal, 24. 4. 2014. [ZDE](#)

⁷ Eubusiness, Portugal to decide on bailout exit before EU meeting, 29. 4. 2014. [ZDE](#)

do konce roku 2015.⁸ Další zemí, která požádala o prodloužení lhůty pro snížení deficitu pod 3 %, je Itálie. Lhůtu by chtěla posunout do roku 2016. Italský ministr financí Pier Carlo Padoan odůvodnil žádost zatím pouze křehkým ekonomickým oživením, slabým růstem, rekordní nezaměstnaností a splacením dluhů soukromým společností.⁹

Litva udělala další krok k přistoupení k eurozóně. Přijala několik zákonů upravujících výměnu měny a zobrazování cen. Vůle Litvy po integraci k eurozóně se ještě zvýšila po událostech na Ukrajině. Před tím se ve prospěch eura vyslovovalo v průzkumech pouze 40 % obyvatel a 49 % bylo proti. Litevský premiér Algirdas Butkevicius prohlásil, že hlubší integrace zvyšuje bezpečnostní záruky pro Litvu a zvyšuje její politickou váhu v Evropě. Jelikož Litva plní podmínky na přijetí eura, očekává se, že eurozóna schválí její přistoupení v červenci tohoto roku.¹⁰

Nadále pokračují i práce na Jednotné oblasti pro platební karty (Single Euro Payments Area, SEPA). Tento projekt byl spuštěn v roce 2002 a představuje eurozónu jako oblast, kde všechny platby v eurech budou považovány za tuzemské.¹¹ V současnosti je téměř ukončena migrace úhrad a přímých inkas na SEPA, ECB se tak začala věnovat kartovým platbám, kde je potřeba sjednotit zásady, obchodní postupy a pravidla a technické normy. 29. 4. 2014 zveřejnila ECB další ze správ o kartových platbách v Evropě, která se věnuje SEPA pro platební karty. Platby kartou jsou sice nejčastěji používaným nástrojem a objem prováděných plateb neustále roste ve všech zemích Evropy, zpráva však ukazuje velkou nerovnoměrnost v placení platebními kartami napříč Evropou. Ve Švédsku např. provede jedna osoba za rok v průměru 230 plateb kartou, naopak v Bulharsku, Rumunsku nebo Řecku méně než 10.¹²

⁸ Europolitics 4853, Paris backtracks over deficit target, 17. 4. 2014.

⁹ Eubusiness, Italy asks EU for more time to meet deficit target, 17. 4. 2014., [ZDE](#)

¹⁰ Eubusiness, Lithuania pushes ahead on euro amid insecurity over Russia, 17. 4. 2014. [ZDE](#)

¹¹ ECB, Jednotná oblast pro platby v eurech (SEPA), 2006. [ZDE](#)

¹² ECB, SEPA pro platební karty pokračuje v úsilí o vytvoření skutečné evropské platební oblasti, 29. 4. 2014. [ZDE](#)